

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa J. R.

przeciwko Przedsiębiorstwu Budownictwa Uprzemysłowionego w P.

o wynagrodzenie za pracę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2011 r.,

na skutek skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia strony pozwanej na wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 7 kwietnia 2008 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo - Handlowe Budowa i Naprawa Dróg E. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy w W. z dnia 7 kwietnia 2008 r., w sprawie ...314/07, którym zmieniono wyrok Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w P. z dnia 13 lutego 2007 r., zasądzając od Przedsiębiorstwa Budownictwa Uprzemysłowionego w P. na rzecz powoda J. R. kwoty wskazane w wyroku.

Skargę oparto na zarzutach naruszenia prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz.U. Nr 26, poz. 306 ze zm.), przez błędną wykładnię treści tego przepisu.

Uprawdopodobniając wyrządzenie szkody spowodowanej wydaniem zaskarżonego postanowienia, skarżąca oświadczyła, iż „szkoda już nastąpiła wobec realizacji – zapłaty – zasądzonej kwoty w wysokości 48.145,36 zł”.

Ponadto skarżący wskazał, że „wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, brak jest bowiem ustawowej podstawy do złożenia skargi o złożenie postępowania, a nadto wyrok nie był zaskarżony skargą kasacyjną”.

Skarżąca niosła o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz „o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w wysokości 5.500 zł”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności rozważyć należy legitymację procesową wnoszącego skargę, a więc rozstrzygnąć, czy nabywając - na podstawie aktu notarialnego z dnia 4 lipca 2008 r. – jego przedsiębiorstwo (55¹ k.c.) - stała się ona następcą prawnym Przedsiębiorstwa Budownictwa Uprzemysłowionego w P. (strony pozwanej w sprawie ...314/07), uprawnionym do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy w W. z dnia 7 kwietnia 2008 r., w sprawie ...314/07. Jak wynika z dołączonych do skargi załączników, w tym odpisu aktu notarialnego z dnia 4 lipca 2008 r. – umowy sprzedaży, wnosząca skargę Spółka nabyła przedsiębiorstwo Przedsiębiorstwa Budownictwa Uprzemysłowionego w P. od Skarbu Państwa – Wojewody [...] na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.). Stosownie do art. 40 ust. 1 tej ustawy o ile ustawa nie stanowi inaczej, kupujący lub przejmujący przedsiębiorstwo wstępuje we wszelkie prawa i obowiązki przedsiębiorstwa państwowego, bez względu na charakter stosunku prawnego, z którego te prawa i obowiązki wynikają. W myśl natomiast art. 47 przejęcie w wyniku prywatyzacji bezpośredniej zobowiązań przedsiębiorstwa państwowego, powstałych przy prowadzeniu przedsiębiorstwa,

nie wymaga zgody wierzycieli (ust. 1) a kupujący lub przejmujący przedsiębiorstwo jest odpowiedzialny za zobowiązania przedsiębiorstwa państwowego; odpowiedzialność kupującego lub przejmującego przedsiębiorstwo ogranicza się do wartości przedsiębiorstwa według stanu z chwili nabycia, a według cen z chwili zaspokojenia wierzyciela (ust. 2). Z przepisów tych płynie wniosek, że kupujący lub przejmujący przedsiębiorstwo państwowe w wyniku jego prywatyzacji bezpośrednio jest ogólnym następcą prawnym przedsiębiorstwa, a zatem przechodzą na niego roszczenia odszkodowawcze z tytułu czynów niedozwolonych powstałe przy prowadzeniu przedsiębiorstwa.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanowi pierwszą fazę dochodzenia odszkodowania. Współ z roszczeniem o odszkodowanie stanowi procesową całość realizacji prawa podmiotowego do wyrównania szkody wyrządzonej prawomocnym orzeczeniem. Uwzględnienie skargi stanowi materialnoprawną przesłankę dochodzenia odszkodowania od Skarbu Państwa ponoszącego odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego polegającego na wydaniu w postępowaniu cywilnym niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia. Legitymacja do wniesienia skargi przysługuje zatem temu, komu służy roszczenie odszkodowawcze (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2005 r., III BZP 1/05, OSNC 2006 nr 5, poz. 78).

W przedmiotowej sprawie roszczenie objęte wyrokiem dotyczyło wynagrodzenia dyrektora Przedsiębiorstwa Budownictwa Uprzemysłowionego w P. wynikającego z łączącego strony stosunku pracy, a więc stosunku prawnego związanego z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Stąd też zobowiązanie odszkodowawcze przeszło na Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo - Handlowe Budowa i Naprawa Dróg E. Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i była ona uprawniona do wniesienia skargi.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku podlega jednakże odrzuceniu z innych względów.

W związku z datą wniesienia skargi na bezprawność – 29 marca 2010 r. - zastosowanie mają przepisy w brzmieniu obowiązującym przed dniem 25 września 2010 r., tj. przed zmianą wprowadzoną ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy -

Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 155, poz. 1037). Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przytoczony przepis wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od tej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który w sytuacji, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi uzależnia od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz wystąpienia niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113).

Skarżąca nie wyjaśniła, na której z tych podstaw prawnych opiera wnoszoną skargę. Biorąc pod uwagę treść art. 424¹ § 1 k.p.c., uznać należy, że z jego punktu widzenia skarga jest niedopuszczalna. W zaskarżonym niniejszą skargą wyroku wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła kwotę 48.145, 36 zł, a zatem stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. przysługiwała od niego skarga kasacyjna, w konsekwencji zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych było możliwe. Skarga podlega więc odrzuceniu w oparciu o przepis art. 424⁸ § 2 *in principio* k.p.c.

Przyjęcie, że skarga opiera się na przepisie art. 424¹ § 2 k.p.c., prowadzi również do jej odrzucenia. Jednym z wymagań skargi opartej na przepisie art. 424¹ § 2 k.p.c. jest wykazanie, że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (art. 424¹ § 1 pkt 5 *in fine* k.p.c.). Jego spełnienie polega na zawarciu w skardze wyodrębnionej, jurydycznej argumentacji przedstawiającej, jakie podstawowe zasady porządku prawnego lub konstytucyjne wolności albo prawa człowieka narusza zaskarżone orzeczenie i wskazaniu, na czym polegała obraza przepisów mających znaczenie dla ich ochrony (zob. postanowienia: Sąd

Najwyższego z 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006 nr 6, poz. 112, z dnia 9 grudnia 2008 r., I BU 4/08 OSNP 2010/13-14/175). Dla wykazania naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego konieczne jest wykazanie, że dana zasada istnieje i ma podstawowe znaczenie dla porządku prawnego oraz dokładne określenie w jaki sposób doszło do naruszenia tej zasady w wyniku wydania orzeczenia. Gdy zaś skarżący powołuje się na naruszenie konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela niezbędne jest oprócz wskazania danej zasady, powołanie przepisu Konstytucji, z którego zasada wynika oraz dokładne określenie sposobu jej naruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2010 r., IV CNP 101/09, LEX nr 590258).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało też wyjaśnione, że wyjątkowe wypadki, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., odnoszą się także do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia. Przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym, co oznacza, że chodzi o wyjątkowe okoliczności obiektywnie uniemożliwiające stronie wniesienie środka zaskarżenia, a nie o okoliczności subiektywne, wynikające z woli lub zaniedbań strony. Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, strona musi zatem wykazać, że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów mających charakter siły wyższej, takich jak ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienie środka zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, niepublikowane, z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 114, z dnia 19 sierpnia, I CNP 5/10, LEX nr 603885).

Wymagań powyższych skarżący nie spełnił, bowiem nie zawarł w skardze jakiegokolwiek argumentacji wykazującej, że występuje wyjątkowy wypadek – w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c.) - uzasadniający wniesienie skargi. Co więcej, skarżący nawet hasłowo nie odwołał się do pojęć z art. 424¹ § 2 k.p.c.

Brak w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia któregokolwiek z jej konstrukcyjnych elementów wymienionych w art.

424⁵ § 1 k.p.c. oznacza, że skarga posiada nieusuwalne braki i nie spełnia wymagań określonych w tym przepisie, co powoduje konieczność jej odrzucenia na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. Również niewykazanie, że zachodzi wyjątkowy wypadek z art. 424¹ § 2 k.p.c., powoduje odrzucenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w oparciu o przepis art. 424⁸ § 2 k.p.c.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.